

Παρά τις δύσκολες ισορροπίες μεταξύ των τριών αρχηγών και των κομμάτων τους, δεν αποκλείεται να υπάρξει κάποια συμφωνία κορυφής ακόμη και για ακανθώδη ζητήματα, όπως αυτό της εφεδρείας.

Επόμενη δόση, μετά την ψήφο της Βουλής

Την ψήφιση των βασικών μέτρων του πακέτου των 11,6 δισ. ευρώ από τη Βουλή και όχι απλώς τον προσδιορισμό τους από την κυβέρνηση θέτουν ως προϋπόθεση η Ευρωζώνη και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για να καταβάλουν την επόμενη δόση του δανείου. Η στάση των πιστωτών αντανακλά το έλλειμμα εμπιστοσύνης έναντι της Ελλάδας, αλλά και τις αμφιβολίες που έχουν ως προς τη σταθερότητα της κυβέρνησης και τη δυνατότητα της να «περάσει» από τη Βουλή τα επώδυνα μέτρα που θα περιλαμβάνονται στο πακέτο. Ταυτόχρονα θα καθυστερήσει η εκταμίευση της δόσης, η οποία δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί πριν από τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου, εξαντλώντας τα ταμειακά διαθέσιμα της χώρας. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που υπάρχει αυτή τη στιγμή, το τεχνικό κλιμάκιο της τρόικας θα επιστρέψει στην Αθήνα στις 27 Αυγούστου και οι επικεφαλής στις 3 Σεπτεμβρίου. Το πακέτο των μέτρων θα πρέπει να έχει συμφωνηθεί έως τις 14 Σεπτεμβρίου, ώστε να πάρει το «πράσινο φως» και από το Eurogroup, που θα συνεδριάσει στη Λευκωσία. Στη συνέχεια το πακέτο, με τη μορφή ενός νέου μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προγράμματος θα κατατεθεί προς συζήτηση και ψήφιση από τη Βουλή. Αυτό εκτιμάται ότι μπορεί να γίνει προς τα τέλη Σεπτεμβρίου - αρχές Οκτωβρίου. Εάν όλα πάνε καλά, τότε περίπου στα μέσα Οκτωβρίου θα εκταμιευθεί η δόση. Μέχρι τότε το Δημόσιο θα καλύπτει οριακά τις ταμειακές του ανάγκες με εκδόσεις εντόκων γραμματίων και τα έσοδα του προϋπολογισμού.

B. Z.

Οι πιέσεις του ΔΝΤ και το αβέβαιο μέλλον

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Η πίεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για «τελική λύση» του ελληνικού προβλήματος και η κλιμάκωση της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη δημιουργούν ένα εντελώς αβέβαιο περιβάλλον για την Ελλάδα εντός του οποίου θα πρέπει να κινηθεί το πρόσθετο διάστημα η χώρα και η κυβέρνηση.

Το ΔΝΤ πιέζει την Ευρωζώνη για μια ριζοσπαστική αντιμετώπιση της κρίσης χρέους στην Ελλάδα. Ο διεθνής οργανισμός θεωρεί ότι η βαθύτερη ύφεση, οι αστοχίες στην υλοποίηση του προγράμματος, αλλά και το ανεπαρκές πρώτο «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων έχουν καταστήσει το χρέος μη βιώσιμο. Με στόχο να υποχωρήσει το χρέος στο 100% του ΑΕΠ το 2020, απαιτείται ένα νέο haircut, που αυτή τη φορά θα επιβαρύνει είτε την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης, είτε τα κράτη-μέλη, είτε και τους δύο. Το τελευταίο διάστημα τέτοια σενάρια διέρρευσαν σε μεγάλα διεθνή μέσα ενημέρωσης, όπως το Reuters και η Wall Street Journal. Στις Βρυξέλλες δεν έχουν καμία αμφιβολία για το ποια είναι η πηγή των διαρροών. Εξάλλου, το ΔΝΤ είχε προτείνει να ενταχθούν στο PSI και τα ομόλογα που έχει στην κατοχή της η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η ΕΚΤ, που ήταν έτσι κι αλλιώς αντίθετη στο PSI, είχε αρνηθεί κατηγορηματικά μέ-

Πολλές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες δέχονται νέο «κούρεμα» του χρέους μόνο με έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη.

χρι τέλους. Το μόνο που δέχθηκε ήταν να επιστρέψει στην Ελλάδα τα κέρδη που θα αποκομίσει από τα ελληνικά ομόλογα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντέδρασε στα δημοσιεύματα και διά του εκπροσώπου της έστειλε το μήνυμα ότι το πρόγραμμα και οι στόχοι του έχουν συμφωνηθεί και με το ΔΝΤ- μόλις τον περασμένο Μάρτιο. Επιπλέον, το «κούρεμα» των ομολόγων της ΕΚΤ ή πολύ περισσότερο των διμερών δανείων που σύναψαν τα κράτη-μέλη με την Ελλάδα, στο πλαίσιο του πρώτου Μνημονίου, θα είναι μια αντιδημοφιλής απόφαση.

Είναι προφανές ότι κάτι τέτοιο θα προκαλέσει την έντονη αντίδραση της κοινής γνώμης και των κοινοβουλίων πολλών χωρών όπως η Γερμανία, η Ολλανδία, η Φινλανδία, στις οποίες έτσι κι αλλιώς υπάρχει αρνητική διάθεση έναντι των προγραμμάτων διάσωσης. Στην Αθήνα, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ κάποιοι εκτιμούν ότι η προ-

σέγγιση του ΔΝΤ στο ελληνικό ζήτημα θα μπορούσε να είναι η αφορμή για να οδηγηθεί η Ελλάδα στην έξοδο από το ευρώ. «Όσοι θεωρούν ότι είμαστε μια χαμένη υπόθεση, ένα βαρέλι δίχως πάτο, θα δεχθούν το «κούρεμα» μόνο με έξοδο της χώρας από την Ευρωζώνη. Θα μπορούν να πουν στην κοινή γνώμη τους ότι, έστω και με κάποιο κόστος, απάλλαξαν οριστικά το κοινό νόμισμα από την Ελλάδα», λέει Ελληνας αξιωματούχος που παρακολουθεί στενά την εξέλιξη του προγράμματος διάσωσης από την πρώτη στιγμή.

Μήνυμα και προς άλλους

Επιπλέον, θα στείλουν και σε άλλες χώρες της Ευρωζώνης που βρίσκονται ή θα βρεθούν σε πρόγραμμα (Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος) το μήνυμα να μην μπουκ στον πειρασμό να ζητήσουν «κούρεμα», γιατί αυτό μπορεί να έχει οδυνηρές συνέπειες. Ο ίδιος παράγοντας σημειώνει πως μια τέτοια εξέλιξη διευκολύνει και την υλοποίηση του «σεναρίου της Ιφιγένειας». Σύμφωνα με το σενάριο αυτό (κατά τον Βρετανό υπουργό Οικονομικών πρόκειται περί σχεδίου), η Ελλάδα θα θυσιάσει -θα υποχρεωθεί σε έξοδο από το ευρώ- για να γίνει δεκτή ευκολότερα από την κοινή γνώμη και τα κοινοβούλια των κρατών-μελών η ακριβότερη διάσωση της Ισπανίας ή της Ιταλίας.

Εάν θέλει το ΔΝΤ να πιέσει την Ευ-

ρωζώνη προς μια τελική λύση, μπορεί να το κάνει μέσω της έκθεσης βιωσιμότητας του χρέους. Κατά την πρόσφατη επίσκεψη του κλιμακίου της τρόικας στην Αθήνα, τα στελέχη του ΔΝΤ παρουσίασαν εκτιμήσεις σύμφωνα με τις οποίες η ύφεση στην Ελλάδα θα συνεχιστεί μέχρι και το 2015, γεγονός που παραπέμπει σε μη βιώσιμο χρέος. Δεδομένου ότι το ΔΝΤ εκ του καταστατικού του δεν χρηματοδοτεί κράτη με μη βιώσιμο χρέος, μπορεί να απειλήσει με αποχώρηση από το πρόγραμμα. Οι εκτιμήσεις αυτές αμφισβητήθηκαν από τα στελέχη της Κομισιόν, τα οποία αντέτειναν δικές τους προβλέψεις περί επιστροφής της ελληνικής οικονομίας σε ανάπτυξη από το 2014.

Το ερώτημα είναι εάν το ΔΝΤ επιμένει σε μια συνολική αναθεώρηση του ελληνικού προγράμματος τον Οκτώβριο, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης από την τρόικα. Καθοριστικός στο θέμα αυτό θα είναι ο ρόλος των ΗΠΑ. Η Ουάσινγκτον, τουλάχιστον μέχρι τις προεδρικές εκλογές του Νοεμβρίου, θέλει να αποφύγει πάση θυσία την κλιμάκωση της κρίσης στην Ευρωζώνη και τις όποιες συνέπειες θα έχει αυτή στις ΗΠΑ. Έτσι, είναι πιθανό η τελική λύση να μην αναζητηθεί το φθινόπωρο, αλλά προς το τέλος του έτους ή στην αρχή του επόμενου, όταν θα φτάσει η ώρα της επόμενης αξιολόγησης.

Το σχέδιο για την εξοικονόμηση 11,6 δισ. ευρώ

- 1 **Πλαφόν** στις επικουρικές συντάξεις
- 2 **Κατάργηση** της 13ης και 14ης σύνταξης στις επικουρικές συντάξεις
- 3 **Μείωση** έως και κατάργηση των συντάξεων που λαμβάνουν οι άγαμες θυγατέρες
- 4 **Χορήγηση** κοινωνικών επιδομάτων με εισοδηματικά κριτήρια
- 5 **Μείωση** του εφάπαξ των δημοσίων υπαλλήλων κατά 22,6% και αύξηση των εισφορών των εργαζομένων
- 6 **Κατάργηση** του 13ου και 14ου μισθού στο Δημόσιο
- 7 **Εργασιακή εφεδρεία** για 45.000 υπαλλήλους του στενού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα

- 8 **Αύξηση** του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από τα 15 χρόνια σήμερα στα 20 έτη
- 9 **Μείωση** των κύριων συντάξεων από τα 700 ευρώ και άνω με συντελεστές από 2% έως 15% ανάλογα με το σενάριο που θα επιλεγεί
- 10 **Μείωση** κατά 35% της δεύτερης σύνταξης
- 11 **Μείωση** του ΕΚΑΣ στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι κάτοχος ακινήτου το οποίο αποτελεί κύρια κατοικία του
- 13 **Αναβολή** της πληρωμής των αναδρομικών των δικαστών
- 14 **Καταβολή** του 30% των μισθών των κληρικών από την εκκλησία
- 15 **Μείωση** του επιδόματος εξομάλυνσης που λαμβάνουν αστυνομικοί, στρατιωτικοί

- 16 **Μείωση** μισθολογικών προαγωγών για στρατιωτικούς, Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό, Πυροσβεστική
- 17 **Μείωση** της μισθολογικής αύξησης των δικαστικών, που επιβλήθηκε με δικαστική απόφαση
- 18 **Μείωση** κατά ένα δισ. ευρώ των λειτουργικών δαπανών των στρατοπέδων (συνολικά οι περικοπές στο Αμυνας θα φθάσουν τα 2,6 δισ. ευρώ)
- 19 **Μείωση** του εκτάκτου διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ και ΤΕΙ
- 20 **Αύξηση** των ωρών διδασκαλίας του μόνιμου προσωπικού καθώς και συγχωνεύσεις και καταργήσεις τμημάτων και ιδρυμάτων
- 21 **Μείωση** του αριθμού των αναπληρωτών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

- 22 **Κατάργηση** των μισθολογικών προαγωγών των δικαστικών
- 23 **Κατάργηση** της υπερωριακής αποζημίωσης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- 24 **Επιβολή** διδάκτρων 200 ευρώ ανά έτος για όλους τους φοιτητές ΤΕΙ και 300 ευρώ ανά έτος για όλους τους φοιτητές ΑΕΙ
- 25 **Δίδακτρα** ύψους 500 ευρώ για φοιτητές σε μεταπτυχιακές σπουδές πρώτου επιπέδου, ανεξαρτήτως σχολής/τμήματος
- 26 **Περικοπές** σε επιχορηγήσεις προς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που ανήκουν σε Δήμους

«Πακέτο» 5 δισ. ευρώ προς πολιτική έγκριση

Διάφορα σενάρια για κάθε ένα από τα μέτρα θα παρουσιάσει ο υπουργός Εργασίας

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Πλαφόν στις επικουρικές συντάξεις και κατάργηση της 13ης και 14ης επικουρικής σύνταξης, μείωση - κατάργηση των συντάξεων για τις άγαμες θυγατέρες, κοινωνικά επιδόματα με εισοδηματικά κριτήρια, μείωση των κύριων συντάξεων πάνω από τα 700 ευρώ και ένταξη στο καθεστώς της εφεδρείας 45.000 υπαλλήλων του Δημοσίου βρίσκονται στα μέτρα που φαίνεται να έχουν «κλειδώσει» από την κυβέρνηση και θα παρουσιαστούν τις επόμενες μέρες στους πολιτικούς αρχηγούς. Επίσης, φαίνεται να προκρίνεται η πρόταση που προβλέπει την αύξηση του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από τα 15 χρόνια σήμερα στα 20 έτη.

Υπό εξέταση με αρκετές πιθανότητες να υιοθετηθεί είναι η μείωση του ΕΚΑΣ για όσους έχουν ακίνητο στο οποίο ιδιοκατοικούν. Δηλαδή, τα περιουσιακά στοιχεία θα αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα για τη μείωση-κατάργηση του ΕΚΑΣ, καθώς και άλλων κοινωνικών επιδομάτων. Ο κ. Βρούτσης θα παραδώσει την ερχόμενη Δευτέρα - Τρίτη μέτρα ύψους 5 δισ. ευρώ κόστολογημένα και αναλυτικά. Κάθε ένα από τα μέτρα του υπουργείου Εργασίας θα συνοδεύεται από διάφορα σενάρια για τα οποία θα κληθούν να αποφασίσουν οι πολιτικοί αρχηγοί και τα οποία θα είναι από ήπια μέχρι πολύ σκληρά, όπως για παράδειγμα η μείωση στις κύριες συντάξεις από 700 ευρώ και πάνω με συντελεστή 2% ενώ στις υψηλές συντάξεις οι μειώσεις ξεπερνούν ακόμα και το 15% και μάλιστα από το πρώτο ευρώ.

Ειδικότερα τα μέτρα που φαίνεται να έχουν «κλειδώσει» προβλέπουν:

1. **Πλαφόν στις επικουρικές συντάξεις.** Το υπουργείο Εργασίας θα καταθέσει και σε αυτήν την περίπτωση διάφορα σενάρια. Η μέση επικουρική σύνταξη ανέρχεται σήμερα στα 400 ευρώ. Ωστόσο, υπάρχουν επικουρικές που προσεγγίζουν τα 1.400 ευρώ (τραπεζοϋπάλληλοι). Σύμφωνα με πληροφορίες, η πρόταση για πλαφόν στις κύριες
- Ποια μέτρα φαίνεται ότι έχουν «κλειδώσει», ποια είναι υπό εξέταση, τι θα γίνει με τις κύριες συντάξεις.

Εφάπαξ, επιδόματα και εκπαίδευση

Η μείωση του εφάπαξ των δημοσίων υπαλλήλων κατά 22,6% βρίσκεται στα βασικά σενάρια της κυβέρνησης και σύμφωνα με πληροφορίες θα εφαρμοστεί εντός του τρέχοντος έτους. Ταυτόχρονα, εξετάζεται η αύξηση των εισφορών των εν ενεργεία εργαζομένων.

Όσον αφορά τα κοινωνικά επιδόματα, το σχέδιο της κυβέρνησης προβλέπει την καταβολή των κοινωνικών και προνοιακών επιδομάτων με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. Όσον αφορά το ΕΚΑΣ, σχεδιάζεται η κατάργηση - μείωση για όσους έχουν ακίνητο στο οποίο ιδιοκατοικούν.

Σχετικά με τις συντάξεις του ΟΓΑ, αυτές όπως όλα δείχνουν θα διατηρηθούν στα επίπεδα των 360 ευρώ. Η πρόταση που είχε κατατεθεί αρχικώς προέβλεπε τη μείωσή τους κατά 30 ευρώ.

Σημαντικές αλλαγές αναμένονται και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ειδικότερα, στο πακέτο των 11,6 δισ. ευρώ θα περιλαμβάνονται:

- Μείωση του έκτακτου διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Αύξηση των ωρών διδασκαλίας του μόνιμου προσωπικού, καθώς και συγχωνεύσεις και καταργήσεις τμημάτων και ιδρυμάτων.
- Μείωση του αριθμού των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και μείωση του αριθμού των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Κατάργηση της υπερωριακής αποζημίωσης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Επιβολή διδάκτρων 200 ευρώ ανά έτος για όλους τους φοιτητές ΤΕΙ και 300 ευρώ ανά έτος για όλους τους φοιτητές ΑΕΙ.

συντάξεις άνω των 2.500 ευρώ έχει παραπεμφθεί στις καλές για δύο λόγους: Πρώτον, διότι το δημοσιονομικό όφελος δεν ξεπερνάει τα 25 εκατ. ευρώ και, δεύτερον, η φορολόγηση των υψηλών συντάξεων προσφέρει σημαντικά έσοδα στον προϋπολογισμό.

2. Κατάργηση 13ης και 14ης επικουρικής σύνταξης. Από το 2013 κόβονται τα δώρα και τα επιδόματα στις επικουρικές συντάξεις. Ήδη από το πρώτο Μνημόνιο έγιναν περικοπές στα δώρα στις κύριες συντάξεις τα οποία αντικαταστάθηκαν με επιδόματα ύψους 800 ευρώ. Στις προτάσεις που έχουν κατατεθεί συμπεριλαμβάνεται και η περικοπή των ανωτέρω 800 ευρώ, κάτι

που έχει απορριφθεί από τους πολιτικούς αρχηγούς.

3. Κατάργηση των διατάξεων που αφορούν την συνταξιοδότηση άγαμων κορασιδών.

4. Αύξηση του ελάχιστου χρόνου συνταξιοδότησης. Μετά τις ενστάσεις των πολιτικών αρχηγών για επιμήκυνση του γενικού ορίου συνταξιοδότησης από το 65ο στο 66ο ή ακόμη και το 67ο έτος ηλικίας, το υπουργείο Εργασίας θα προτείνει τη σταδιακή αύξηση των απαιτούμενων ετών ασφάλισης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Σύμφωνα με τα ισχύοντα, σήμερα για να λάβει κάποιος την κατώτατη σύνταξη θα πρέπει να έχει 15 έτη ασφάλισης (δηλαδή 4.500 έτη) και να έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας. Με τις αλλαγές που προτείνει το υπουργείο Εργασίας η αύξηση των ελαχίστων ορίων θα γίνει σταδιακά και θα απαιτούνται 6.000 έτη.

5. Μείωση κύριων συντάξεων. Το υπουργείο Εργασίας σύμφωνα με πληροφορίες θα καταθέσει 5 εναλλακτικά σενάρια μείωσης των κύριων συντάξεων. Τα δύο από αυτά προβλέπουν μειώσεις στο σύνολο των συντάξιμων αποδοχών ως εξής:

• **Πρώτο σενάριο**
Μείωση 3% από 700 έως 1.000 ευρώ, μείωση 5% από 1.000 έως 1.400 ευρώ, μείωση 10% για συντάξεις άνω των 1.400 ευρώ.

• **Δεύτερο σενάριο**
Μείωση 2% από 700 έως 1.000 ευρώ, μείωση 3% από 1.000 έως 1.300 ευρώ, μείωση 5% από 1.300 έως 1.600 ευρώ, μείωση 10% από 1.600 έως 2.000 ευρώ και μείωση 15% για συντάξεις άνω των 2.000.

Επίσης εξετάζεται η περικοπή κατά 35% της δεύτερης σύνταξης.